

RECENZIJA

1. Bendra informacija apie vadovėlio rankraštį

„Šag za šagom!“ – 6. Novyj
 Marytė Puzaitė, Loreta Šernienė.
 Rusų (užsienio) kalbos vadovėlis.
 6-ieji kalbos mokymosi metai. (10/11 kl.)
 Leidykla „Presvika“

2. Vadovėlio turinio vertinimas

2.1. Vadovėlio medžiagos atitiktis Bendrosioms programoms

Vadovėlis yra atnaujintos serijos „Šag za šagom“ tęsinys (6-oji dalis, 6-ieji kalbos mokymosi metai). Vadovėlis skirtas mokytis rusų kalbos kaip antrosios užsienio kalbos pagrindinėje mokykloje (10-oje klaseje). Mokiniai, kurie rusų kalbos pradėjo mokytis ne nuo 5-osios, o nuo 6-osios klasės, vadovėliu galės naudotis 11-oje vidurinės mokyklos klaseje.

Vadovėlio turinys atitinka pagrindinės mokyklos Bendrųjų užsienio kalbų programų reikalavimus (antroji užsienio kalba, 9-10 klasė), leidžia įgyvendinti antrosios užsienio kalbos mokymosi tikslus ir uždavinius, mokiniams įgyti reikiamas žinias ir įgūdžius, ugdyti/įs numatomus bendruosius ir dalyko gebėjimus ir vertybines nuostatas.

Vadovėlio *medžiaga* suskirstyta į keturias pagrindines leksines temas: «Страны-соседи», «О русской культуре», «Страна и люди», «В мире масс-медиа». Jomis padengiamos bendrųjų programų antrosios užsienio kalbos 9-10 kl. pakopos leksinės temos: 1) Šalies flora ir fauna, klimatas, oras, ekologijos klausimai; 2) Šiuolaikinės informacijos priemonės (televizija, radijas, spauda); 3) Kultūra, menas (literatūra, vaizduojamasis menas, žymiausi kultūros atstovai); 4) Kalbos šalis (klimatas, gamta, regionai, įdomios vietovės). Tokiu būdu platesniame kontekste pateikiamos ir įtvirtinamos pagrindinės ankstesniais metais išeitotos temos. Vienoje vadovėlio dalyje integruojama keletas leksinių temų, pavyzdžiui, skyriuje «В мире масс-медиа» sėkmingai sujungtos dvi leksinės temos: šiuolaikinės informavimo priemonės ir ekologijos klausimai. Tai priartina mokinius prie realaus kalbos vartojimo konteksto ir kartu leidžia išmokyti kalbos per publicistinius ir informacinius tekstus, su kuriais mokiniai susidurs ateityje vartodami kalbą. Visų temų medžiaga – tekstai, kontekstas yra aktualūs, įdomūs, mokomoji medžiaga įvairi, paimta iš įvairių šaltinių, žadinanti mokinių smalsumą, prasminga. Tekstai atspindi kalbos šalies realijas, yra šiuolaikiški ir informatyvūs. Mokiniai gali susipažinti ne tik su kalbos šalies (Rusijos) realijomis, bet pažindinami su žymiais istorijos, mokslo, meno žmonėmis (Petras I, M. Lomonosovas, M. Vrubelis, S. Jeseninas). Leksinės temos, komunikacinės intencijos, kalbos medžiaga, ugdomos kalbos supratimo ir raiškos strategijos atitinka bendrosiose programose apibrėžtas antrosios užsienio kalbos 9-10 kl. mokymosi pakopos turinio apimtis. Visose temose greta kalbos šalies (Rusijos) realijų paliečiamos ir gimtosios šalies realijos. Tai aktualizuoja mokomąją medžiagą gimtosios šalies kontekste ir teikia galimybių mokiniams išmokyti pristatyti gimtąją šalį, kalbėtis apie aktualius dalykus. Taip sudaromos sąlygos ugdyti labai svarbius bendravimui tarpkultūrinius gebėjimus: formuoti tarpkultūrinę mokinių kompetenciją, kuri aktualizuojama dabartiniu metu įgyvendinamoje bendrojoje užsienio kalbų programoje.

2.2., 2.3. Vadovėlio metodinė struktūra, medžiagos tekstinė ir vaizdinė kokybė

Vadovėlio *metodinė struktūra* pritaikyta nuosekliai ir kryptingai siekti užsibrėžtų rusų kalbos (užsienio) mokymosi tikslų. Metodinė sistema grindžiama aktualia ir įdomia tekstinė ir sociokultūrine medžiaga. Tai turėtų leisti pasiekti gerų mokymosi rezultatų. Kiekvienos temos pradžioje (kaip ir kitose šios vadovėlių serijos dalyse) pateikiami suformuluoti bendrieji mokymosi uždaviniai, skirti pirmiausia mokiniams (numatomi mokymosi rezultatai). Tai motyvuoja

Karys' tiler

mokinius, nuteikia juos kryptingai veiklai, ugdo labai svarbius mokiniui mokymosi mokytis gebėjimus. Įvairiems kalbiniais gebėjimams ugdytis skirtos užduotys pažymimos atitinkamais sutartiniais ženklais. Įvairią kalbinę veiklą iliustruojančios užduotys pateikiamos logiška gebėjimų ugdymo seka, klausymo, skaitymo, kalbėjimo, rašymo, gramatinių struktūrų vartojimo (pratybų sąsiuvinyje) užduotys derinamos tarpusavyje. Mokymosi metu nuolat remiamasi tekstu kaip išeities tašku numatytiems gebėjimams ugdyti. Užduočių formuluotės aiškios, tikslingos, išlaikančios šios serijos vadovėlių užduočių formulavimo stilistiką, ir todėl turėtų būti lengvai suprantamos mokiniams. Užduočių turinyje yra pakankamai medžiagos įvairiai kalbinei veiklai: pateikiamos kalbos struktūros, reikalingi kalbinei veiklai frazės ir posakiai, kalbėjimo arba rašymo planas, iliustracijos (piešinėliai, nuotraukos ir kt.). Tokiu būdu sudarytos mokomosios užduotys/jų sistema sudaro sąlygas efektyviai mokytis, įtvirtinti kalbinę medžiagą. Vadovėlyje taip pat yra nemažai užduočių, skatinančių kūrybiškumą, interpretacinių santykių su pateikiama medžiaga: mokiniai raginami kelti hipotezes tekstui apie jo turinį, kiek leidžia kalbos mokėjimo galimybės/lygis, trumpai išsakyti nuomonę apie įvairius jiems aktualius dalykus. Išlaikomas kalbos mokymosi nuoseklumas, aktualizuojami anksčiau įgyti žinios ir gebėjimai (pateikiami medžiagoje, skirtoje kalbėjimui ir rašymui) jungiami su nauja medžiaga (žodynu, kalbos struktūromis, kt.). Nauja leksinė ir kalbinė medžiaga atsispindi pateikiamuose tekstuose ir treniruojama įvairiomis užduotimis. Užduočių pobūdis atitinka komunikacinės kalbos mokymosi krypties nuostatas, leidžia integruotai ugdyti sociokultūrinę, sociolingvistinę, lingvistinę, diskurso, socialinę subkompetencijas. Jungiant šiuos elementus, formuojama komunikacinė mokinių kompetencija numatomose kalbinėse situacijose klausytis, skaityti ir suprasti tekstus, dalyvauti pokalbyje išsakant savo nuomonę, kalbėti monologu, kurti tekstus raštu. Įvairios iliustracijos atlieka joms priskirtą vaidmenį (pateikti kontekstą, papildyti, padėti atlikti užduotį, geriau įsiminti leksiką). Iliustracijos nėra savitikslių, o kartu ir pagyvina vadovėlį, daro mokymąsi patrauklų mokiniams.

Kalbos medžiaga pateikiama lentelėmis. Kiekvieno skyriaus gale pagrindinė temos gramatinė medžiaga pateikiama apibendrintai.

Tekstai parinkti pagal šioje užsienio kalbos mokymosi pakopoje numatytą kalbos sudėtingumo lygį (orientuojamasi į B1.1 kalbos mokėjimo lygį pagal ET kalbos mokėjimo lygių skalę, kaip nurodoma Bendrosiose programose). Vadovėlyje galima rasti įvairaus sunkumo užduočių. Taip sudaromos sąlygos diferencijuoti ugdymą. Aiškios, tadiciškai pateikiamos ir gana tikslios užduočių formuluotės leis mokiniui esant reikalui savarankiškai jas atlikti. Vadovėlyje atitinkamose vietose yra nuorodos į pratybų sąsiuvinį, papildančių vadovėlio užduotis. Tai padeda mokomojo komplekto dalis sujungti į vieningą mokymosi sistemą, o gebėjimus ugdytis nuosekliai ir kryptingai.

Išvada. Vadovėlis „Šag za šagom!“ – 6 Novyj atitinka keliamus reikalavimus, įvardytus Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių turinio vertinimo tvarkos aprašo 6 punkte (Patvirtinta Ugdymo plėtotės centro direktoriaus 2012 m. sausio 6 d. įsakymu Nr VK-14) ir gali būti naudojamas mokytis rusų kalbos kaip antrosios užsienio kalbos bendrojo lavinimo pagrindinėje ir/arba vidurinėje mokykloje.

2013-06-10

J. Kundrotas

prof. dr. Gintautas Kundrotas

Šag za šagom!
2013-08-19

Direktore
Violeta Bilaišytė

